

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 421/2020-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátskou kanceláriou ADVOKÁT ADRIANA HRDINOVÁ, s. r. o., Vojtecha Spanyola 1726/13, Žilina, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Adriana Hrdinová, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 4420/2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 4420/2015 porušené boli.

2. Okresnému súdu Martin p r i k a z u j e, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 4420/2015 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré j e Okresný súd Martin p o v i n n ý zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Martin j e p o v i n n ý nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 450.29 € (slovom štyristopäťdesiat eur a dvadsaťdeväť centov) na účet advokátskej kancelárie ADVOKÁT ADRIANA HRDINOVÁ, s. r. o., Vojtecha Spanyola 1726/13, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 421/2020-15 z 22. septembra 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného

súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 4420/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresným súdom je pod sp. zn. 18 Er 4420/2015 vedené exekučné konanie vo veci sťažovateľa ako oprávneného proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ako povinnej (ďalej len „povinná“) o vymoženie sumy 19 324,59 € s príslušenstvom.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že v dôsledku nečinnosti okresného súdu nedošlo k reálnemu výkonu exekúcie, a to ani po štyroch rokoch a desiatich mesiacov od vydania poverenia na vykonanie exekúcie. V tejto súvislosti uvádza, že sa tak on, ako aj exekútor opakovane domáhajú, aby okresný súd rozhodol o podaniach povinnej, avšak bezvýsledne.

4. Sťažovateľ konkrétne poukazuje na skutočnosť, že 23. mája 2016 doručil exekútor okresnému súdu námietku zaujatosti povinnej vznesenej proti exekútorovi poverenému vykonaním exekúcie. Exekútor 2. septembra 2016 doručil okresnému súdu žiadosť o vydanie rozhodnutia o námietke zaujatosti a požiadal okresný súd aj o zverejnenie oznámenia o upovedomení o začatí exekúcie na úradnej tabuli okresného súdu a jeho webovej stránke, keďže sa exekútorovi ani po opakovaných pokusoch nepodarilo upovedomenie o začatí exekúcie povinnej doručiť. Dňa 9. februára 2017 exekútor opätovne žiadal okresný súd, aby vydal rozhodnutie o námietke zaujatosti a zverejnil upovedomenie o začatí exekúcie. Exekútor postúpil okresnému súdu 8. augusta 2017 návrh povinnej na zastavenie a odklad exekúcie.

5. Sťažovateľ až po viacerých urgenciách a po nahliadnutí do súdneho spisu zistil, že oznámenie o doručení písomnosti – upovedomenie o začatí exekúcie bolo zverejnené na úradnej tabuli okresného súdu 10. apríla 2018. Následne sťažovateľ podal 19. augusta 2019 sťažnosť na prieťahy v napadnutom konaní predsedníčke okresného súdu, ktorá v liste z 10. septembra 2019 vyhodnotila sťažnosť ako dôvodnú a uviedla, že o námietke zaujatosti

súdneho exekútora okresný súd rozhodol 9. septembra 2019 s tým, že po právoplatnosti tohto rozhodnutia bude okresný súd rozhodovať aj o ďalších návrhoch povinnej.

6. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd nečinnosťou v napadnutom konaní mári účinný výkon exekúcie, keď o námietke zaujatosti súdneho exekútora rozhodol po troch rokoch a troch mesiacoch a o návrhu povinnej na zastavenie a odklad exekúcie dosiaľ ani po takmer troch rokoch nerozhodol.

7. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy sťažovateľ uvádza, že medzi nedôvodnými prietahmi spôsobovanými okresným súdom v napadnutom konaní a porušovaním práva sťažovateľa vlastníť majetok a pokojne ho užívať v tomto prípade existuje priama súvislosť. Okresný súd podľa jeho názoru nečinnosťou vytvára pre povinnú priestor na realizáciu takých úkonov, ktoré nielenže „komplikujú právne pomery“ sťažovateľa, ale aj reálne spôsobujú zúženie rozsahu vymoženia jeho nároku.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom rozhodol:

„I. Základné právo [redacted], [redacted], [redacted], na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vyjadrené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 18Er/4420/2015 porušené bolo.

II. Základné právo [redacted], [redacted], [redacted], vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Martin v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 18Er/4420/2015 porušené bolo.

III. Okresnému súdu Martin prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 18Er/4420/2015 konal bez zbytočných prietahov.

IV. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadostučinenie v sume 5 000 eur (slovom: päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Martin povinný zaplatiť mu do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

V. Okresný súd Martin je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trovy konania v sume 1 152,86 eur na účet spoločnosti ADVOKÁT ADRIANA HRDINOVÁ, s.r.o., Vojtecha Spanyola 1726/13, 010 01 Žilina, IČO: 47 245 841, v mene ktorej koná konateľka, advokátka JUDr. Adriana Hrdinová, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľa a chronologický prehľad úkonov okresného súdu v napadnutom konaní

9. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedníčku okresného súdu na vyjadrenie a zároveň ju vyzval, aby ústavnému súdu oznámila, či trvá na ústnom pojednávaní vo veci.

10. Predsedníčka okresného súdu v podaní sp. zn. Spr. 581/20 zo 6. októbra 2020 uviedla, že v tejto veci súhlasí s upustením od ústneho pojednávania a po chronologickom prehľade vykonaných úkonov v napadnutom konaní poukázala predovšetkým na „dlhodobú preťaženosť exekučného oddelenia“.

11. Na výzvu ústavného súdu sa podaním doručeným ústavnému súdu 12. októbra 2020 vyjadril sťažovateľ, ktorý poukázal na skutočnosť, že porušovanie základných práv nemôže byť akceptovateľné a ospravedlniteľné argumentáciou nedostatočného personálneho obsadenia okresného súdu a vysokou zaťaženosťou exekučného oddelenia. V závere uviedol, že vyslovuje súhlas s upustením od ústneho pojednania jeho ústavnej sťažnosti.

12. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení

sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskom okresného súdu, ako aj s obsahom spisu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

13. Ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 18 Er 4420/2015 zistil, že v napadnutom konaní boli uskutočnené tieto pre posúdenie ústavnej sťažnosti relevantné úkony:

- 16. septembra 2015 doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie,

- 18. septembra 2015 pod č. 5506 124431 vydané poverenie pre súdneho exekútora,

- 23. mája 2016 okresnému súdu prostredníctvom súdneho exekútora postúpená námietka zaujatosti povinnej proti súdnemu exekútorovi,

- 2. septembra 2016 doručená žiadosť súdneho exekútora o zverejnenie oznámenia o upovedomení o začatí exekúcie na úradnej tabuli a webovej stránke okresného súdu,

- 9. februára 2017 doručená žiadosť o rozhodnutie o námietke zaujatosti povinnej a o žiadosti súdneho exekútora o zverejnenie oznámenia o upovedomení o začatí exekúcie na úradnej tabuli a webovej stránke okresného súdu,

- 27. februára 2017 doručená urgencia sťažovateľa, aby okresný súd rozhodol o námietke zaujatosti povinnej a o žiadosti súdneho exekútora o zverejnenie oznámenia o upovedomení o začatí exekúcie na úradnej tabuli a webovej stránke okresného súdu,

- 21. júla 2017 doručený návrh povinnej na zastavenie a odklad exekúcie,

- 14. augusta 2017 súdny exekútor postúpil okresnému súdu vyjadrenie sťažovateľa k návrhu povinnej na zastavenie a odklad exekúcie,

- v dňoch 10. apríla 2018 až 26. apríla 2018 bolo na webovej stránke a úradnej tabuli okresného súdu vyvesené oznámenie o doručovaní upovedomenia o začatí exekúcie povinnej na úradnej tabuli a webovej stránke,

- 30. apríla 2018 doručená ďalšia urgencia,

- 9. septembra 2019 okresný súd uznesením č. k. 18 Er 4420/2015-91 námietku zaujatosti povinnej proti súdnemu exekútorovi zamietol, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 19. októbra 2019,

- 29. júla 2020 okresný súd uznesením č. k. 18 Er 4420/2015-105 návrh povinnej na zastavenie a odklad exekúcie zamietol.

III.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom stanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, podľa ktorého každý má právo vlastniť majetok a základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

17. Sťažovateľ zároveň namieta aj porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

IV.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie veci ústavným súdom

IV.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

19. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou už vyslovil, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04, III. ÚS 229/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov nevyníma. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03 a III. ÚS 125/07).

20. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

21. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Podľa § 157 ods. 1 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania. Povinnosť konať bez prietáhov sa nesporne vzťahuje aj na exekučné konania a týka sa ako exekútora (§ 29 ods. 3 Exekučného poriadku), tak aj súdu (§ 200 Exekučného poriadku).

22. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie strany sporu a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

23. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že exekučné konanie spravidla treba považovať za konanie po právnej stránke, ako aj po faktickej (skutkovej) stránke za pomerne jednoduché. Je to dané tým, že o spore účastníkov exekučného konania bolo už právoplatne rozhodnuté vo veci samej exekučným titulom, ktorý je podkladom pre nariadenie exekúcie. Medzi účastníkmi exekučného konania už preto nemôže byť sporné, aké práva prináležia oprávnenému a aké záväzky má voči oprávnenému povinný. Zmyslom exekučného konania je nútená realizácia práv oprávneného, keďže povinný dobrovoľne nesplnil, resp. čiastočne nesplnil povinnosti uložené v právoplatnom exekučnom titule (I. ÚS 78/02). Dĺžka exekučného konania teda nie je ovplyvnená zložitou veci.

24. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prieťahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa. Ústavný súd z obsahu zapožičaného spisu okresného súdu nezistil skutočnosti, ktoré by bolo možné pripísať na ťarchu sťažovateľa v súvislosti s doterajšou dĺžkou napadnutého konania.

25. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Zo spisu okresného súdu sp. zn. 18 Er 4420/2015 ústavný súd zistil, že napadnuté konanie je postihnuté neefektívnym postupom okresného súdu, keď mu trvalo viac ako tri roky rozhodnúť o námietke zaujatosti povinnej proti súdnemu exekútorovi, a to napriek opakovaným urgenciám sťažovateľa i súdneho exekútora. Taktiež ako neefektívny postup okresného súdu ústavný súd hodnotí postup okresného súdu, ktorý napriek tomu, že súdny exekútor mu 2. septembra 2016 doručil žiadosť o zverejnenie oznámenia o upovedomení o začatí exekúcie na úradnej tabuli a webovej stránke okresného súdu, tento tak vykonal až 10. apríla 2018. Napokon ako neefektívny postup je nevyhnutné posúdiť aj skutočnosť, že okresnému súdu trvalo tri roky rozhodnúť o návrhu povinnej na zastavenie a odklad exekúcie (od 21. júla 2017 do 29. júla 2020, pozn.).

26. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vo svojej predchádzajúcej judikatúre už poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011, III. ÚS 516/2014).

27. Vo vzťahu k argumentácii okresného súdu o „*dlhodobej preťažnosti exekučného oddelenia*“ ústavný súd uvádza, že systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti nemožno pripisovať na ťarchu účastníkov v súdnom konaní. Taktiež mieru ochrany ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (I. ÚS 119/03), resp. preťažnosťou príslušných súdnych oddelení.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu totiž nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezavádzajú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06).

28. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní

29. Sťažovateľ k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uvádza, že medzi nedôvodnými prietahmi spôsobovanými okresným súdom v napadnutom konaní a porušovaním jeho práva vlastníť majetok a pokojne ho užívať v tomto prípade existuje priama súvislosť. Okresný súd nečinnosťou vytvára pre povinnú priestor na realizáciu takých úkonov, ktoré nielenže „*komplikuju právne pomery*“ sťažovateľa, ale aj reálne spôsobujú zúženie rozsahu vymoženia nároku sťažovateľa.

30. Z uvedenej argumentácie vyplýva, že sťažovateľ zdôvodňuje porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa ústavy hypotetickou úvahou, podľa ktorej sa v konečnom dôsledku z dôvodu nečinnosti všeobecného súdu zúži (môže zúžiť) rozsah vymoženia jeho nároku. Sťažovateľ teda argumentuje možným (hypotetickým) vznikom škody v priamej súvislosti s nečinnosťou všeobecného súdu.

31. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného mu čl. 20 ods. 1 ústavy sa ústavný súd riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov rozhodnutiami alebo postupmi, ktoré sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (m. m. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010), ktorý vyplýva z jeho subsidiárneho postavenia pri ochrane základných práv a slobôd. Vychádzal pritom v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08) z toho, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu, pozn.) sa otvára priestor na to, aby sťažovateľ podal v súlade s ustanoveniami zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov žalobu o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, o ktorej sú oprávnené a aj povinné rozhodnúť vecne a miestne príslušné všeobecné súdy (m. m. IV. ÚS 589/2012).

32. Pokiaľ je teda sťažovateľ toho názoru, že nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní mu bola spôsobená na jeho vlastníckych právach škoda, môže sa náhrady tejto škody domáhať v konaní pred všeobecnými súdmi. Vzhľadom na uvedené ústavný súd tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovел [(§ 133 ods. 1 *a contrario* zákona o ústavnom súde); bod 5 výroku nálezu].

V.

Príkaz konať bez zbytočných priet'ahov a primerané finančné zadost'učinenie

33. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

34. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou vo veci konal.

35. Keďže ústavný súd konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu skončené, bolo potrebné prikázať okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 4420/2015 konať bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku nálezu).

36. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

37. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

38. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

39. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

40. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ktoré odôvodňuje poukázaním na skutočnosť, že okresný súd niekoľko rokov trvajúcou absenciou rozhodovacej činnosti v napadnutom konaní podporuje a podnecuje povinnú v jej účelovom konaní zabrániť vymoženiu legitímnych a súdom

judikovaných nárokov sťažovateľa, čím „*stratil akúkoľvek dôveru v spravodlivé a čestné konanie súdu vo vzťahu k nemu v tomto exekučnom konaní*“.

41. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

42. Vzhľadom na konštatované zbytočné prieskany okresného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, a to najmä na to, že o námietke zaujatosti povinnej proti súdnemu exekútorovi a návrhu povinnej na zastavenie a odklad exekúcie už okresný súd rozhodol, považoval ústavný súd priznanie sumy 1 000 € za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku nálezu).

43. Nad rámec požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovet (bod 5 výroku nálezu).

IV.

Trovy konania

44. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

45. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním.

46. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Priznal náhradu za dva právne úkony, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, a vychádzal pri tom z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2019, ktorá bola 1 062 €, keďže išlo

o dva úkony právnej služby vykonané v roku 2020. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2020 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 177 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 10,62 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 187,62 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2020, t. j. za dva úkony sumu 450,29 € vrátane 20 % dane z pridanej hodnoty, ktorej platiteľom je právny zástupca sťažovateľa (§ 18 ods. 3 vyhlášky). Ústavný súd tak priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania celkovo v sume 450,29 € (bod 4 výroku nálezu). Ústavný súd nepriznal sťažovateľovi odmenu za úkon – stanovisko k vyjadreniu z 12. októbra 2020 vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ v tomto podaní neuviedol žiadne nové skutočnosti okrem oznámenia, že súhlasí s upustením od ústneho pojednania jeho ústavnej sťažnosti.

47. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

48. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu